

## KORELASYON VE REGRESYON ANALİZLERİ

**Tablo 1. Epworth Uykululuk Ölçeği ile Sosyal Hayat Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik pearson korelasyon analizi**

|                                |   | Epworth<br>Uykululuk<br>Ölçeği | Fiziksel<br>Fonksiyon | Fiziksel Rol Güçlüğü | Canlılık | Ruhsal Sağlık | Sosyal İşlevsellik |
|--------------------------------|---|--------------------------------|-----------------------|----------------------|----------|---------------|--------------------|
| Epworth<br>Uykululuk<br>Ölçeği | r | 1                              |                       |                      |          |               |                    |
|                                | p |                                |                       |                      |          |               |                    |
| Fiziksel<br>Fonksiyon          | r | -,276                          | 1                     |                      |          |               |                    |
|                                | p | ,000**                         |                       |                      |          |               |                    |
| Fiziksel Rol<br>Güçlüğü        | r | -,678                          | ,368                  | 1                    |          |               |                    |
|                                | p | ,000**                         | ,000**                |                      |          |               |                    |
| Canlılık                       | r | -,717                          | ,595                  | ,674                 | 1        |               |                    |
|                                | p | ,000**                         | ,000**                | ,000**               |          |               |                    |
| Ruhsal Sağlık                  | r | -,579                          | ,607                  | ,582                 | ,880     | 1             |                    |
|                                | p | ,000**                         | ,000**                | ,000**               | ,000**   |               |                    |
| Sosyal<br>işlevsellik          | r | -,562                          | ,267                  | ,622                 | ,673     | ,550          | 1                  |
|                                | p | ,000**                         | ,000**                | ,000**               | ,000**   | ,000**        |                    |

\*\* $p < ,01$

Tablo 1 incelendiğinde fiziksel fonksiyon ( $r=-,276$ ), fiziksel rol güçlüğü ( $r=-,678$ ), canlılık ( $r=-,717$ ), ruhsal sağlık ( $r=-,579$ ) ve sosyal işlevsellik ( $r=-,562$ ) alt boyutlarıyla epworth uykululuk ölçeği arasında negatif yönde anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır ( $p<,01$ ). Buna göre fiziksel fonksiyon ile epworth uykululuk ölçeği arasında negatif yönde düşük düzeyde ilişki vardır. Fiziksel rol güçlüğü, canlılık ile epworth uykululuk ölçeği arasında negatif yönde yüksek düzeyde ilişki vardır. Ruhsal sağlık ve sosyal işlevsellik ile epworth uykululuk ölçeği arasında negatif yönde normal düzeyde ilişki bulunmaktadır. Sosyal hayat kalitesinin alt boyutları arttıkça epworth uykululuk ölçeğinin azaldığı görülmektedir.

**Tablo 2. Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeğinin Alt Boyutlarının Eleştirel Okuma Becerisi Ölçeğine Olan Etkisi**

| Değişken                                 | B      | Standart Hata  | $\beta$                     | t      | p    | VIF                         | F       | F anlamlılık |
|------------------------------------------|--------|----------------|-----------------------------|--------|------|-----------------------------|---------|--------------|
| Sabit                                    | -1,209 | 1,091          |                             | -1,109 | ,270 |                             |         |              |
| Sevgi                                    | ,084   | ,154           | ,059                        | ,543   | ,588 | 1,535                       |         |              |
| Alışkanlık                               | ,413   | ,187           | ,257                        | 2,209  | ,030 | 1,771                       | 158,275 | 0,000**      |
| Gereklilik                               | ,182   | ,179           | ,094                        | 1,018  | ,312 | 1,124                       |         |              |
| İstek                                    | ,130   | ,127           | ,118                        | 1,022  | ,309 | 1,746                       |         |              |
| Yarar                                    | ,377   | ,184           | ,219                        | 2,049  | ,043 | 1,488                       |         |              |
| <b>Bağımlı: Eleştirel Okuma Becerisi</b> |        | <b>R=0,530</b> | <b>Düzeltilmiş R2=0,356</b> |        |      | <b>Durbin Watson= 1,589</b> |         |              |

*Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi, \*\*p<,01*

Tablo 2 incelendiğinde kitap okuma ölçeği alt boyutları ile eleştirel okuma becerisi arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmektedir ( $F(5,132)=158,275$ ,  $p<0,01$ ). Bununla birlikte çoklu bağıntı probleminin belirlenebilmesi için VIF değerlerinin 10'un altında olması gerekliliği ile otokorelasyon durumunun olmaması için Durbin Watson değerinin 0-4 arasında olması gerekliliği şartlarının sağladığı görülmektedir. Eleştirel okuma becerisi değişiminin %35,6'sı kitap okuma ölçeğinin beş değişkeni tarafından açıklanmaktadır. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre bağımsız değişkenlerin eleştirel okuma becerisi ölçeği üzerindeki görece önem sırası, alışkanlık ( $\beta=,257$ ), yarar ( $\beta=,219$ ), istek ( $\beta=0,118$ ), gereklilik ( $\beta=,094$ ) ve sevgidir ( $\beta=,059$ ). Regresyon katsayılarının anlamlılık testleri incelendiğinde ise bağımsız

değişkenlerden sadece alışkanlık değişkeninin eleştirel okuma becerisi ölçeği üzerinde anlamlı yordayıcı olduğu görülmektedir ( $p<,05$ ).

**Tablo 3. Duygusal Zekâ Alt Boyutlarının Duygusal Emek Ölçeği Üzerinde Etkisi**

| Bağımsız Değişken           | Bağımlı Değişken     | $\beta$ | $R^2$ | t     | p     |
|-----------------------------|----------------------|---------|-------|-------|-------|
| Duygusal Değerlendirme      |                      | 0,151   | 0,215 | 1,110 | ,000* |
| Empatik Duyarlılık          | Duygusal Emek Ölçeği | 0,395   | 0,132 | 3,481 | ,000* |
| Duyguların Olumlu Kullanımı |                      | 0,356   | 0,131 | 2,687 | ,000* |

Tablo 3'te duygusal zekâ alt boyutları olan duygusal değerlendirme, empatik duyarlılık ve duyguların olumlu kullanımının duygusal emek ölçeğine etkisi olup olmadığına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Buna göre duygusal değerlendirme ( $\beta=0,151$  ve  $p=0.000$ ), empatik duyarlılık ( $\beta=0,395$  ve  $p=0.000$ ) ve duyguların olumlu kullanımı ( $\beta=0,356$  ve  $p=0.000$ ) ölçeğinden alınan puanların duygusal emek ölçeği puanı üzerinde etkisi olduğu görülmektedir. Duygusal emek puanını, duygusal değerlendirme %21,5, empatik duyarlılık %13,2 ve duyguların olumlu kullanımı %13,1 oranlarında etkilemektedir.

**Tablo 4. Katılımcıların Paralarını Tasarruf Ettikleri Kısımla Finansal Araçlara Yatırım Yapma Durumlarının Cinsiyet, Medeni Durum, Finans Konusunda Eğitim Alma Durumlarına Göre Etkisinin İncelenmesine Yönelik Lojistik Regresyon Analizi**

| Değişken                                                                                                                                                                                                              | B      | S.E. | Wald   | df | p            | Exp(B) |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------|--------|----|--------------|--------|
| Cinsiyet**                                                                                                                                                                                                            | -,736  | ,354 | 4,311  | 1  | <b>,038*</b> | 3,479  |
| Medeni durumunuz**                                                                                                                                                                                                    | ,121   | ,485 | ,062   | 1  | ,804         | 1,128  |
| Finans konusunda eğitim veya kurs aldınız mı?***                                                                                                                                                                      | -,461  | ,381 | 1,464  | 1  | <b>,008*</b> | ,631   |
| Gelirinizin belirli bir kısmını tasarruflarınız için ayırıyor musunuz?***                                                                                                                                             | -4,459 | ,637 | 48,980 | 1  | <b>,010*</b> | ,012   |
| *p<,05                                                                                                                                                                                                                |        |      |        |    |              |        |
| ** Cinsiyet= 0:Kadın, 1:Erkek, Medeni Durum= 0:Evli, 1=Bekar, Finans konusunda eğitim veya kurs aldınız mı?= 0:Evet, 1:Hayır, Gelirinizin belirli bir kısmını tasarruflarınız için ayırıyor musunuz?= 0:Evet, 1:Hayır |        |      |        |    |              |        |

Tablo 4'te katılımcıların tasarruf ettikleri paraları kısmen finansal araçlara yatırma durumlarının, cinsiyet, medeni durum, finans konusunda eğitim alma ve gelirlerinden belirli bir kısmı tasarrufa ayırma değişkenleri bağlamında lojistik regresyon analizi ile incelenmesi amaçlanmıştır.

Lojistik regresyon analizi sonuçlarına göre, cinsiyet değişkeni yatırım yapma kararını anlamlı düzeyde etkileyen faktörlerden biri olarak belirlenmiştir (B = -0,736, p = 0,038). Bu sonuç, erkek bireylerin finansal yatırım yapma olasılığının kadın bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (Exp(B) = 3,479).

Medeni durum değişkeni ile finansal yatırım yapma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (B = 0,121, p = 0,804). Bu bulgu, bireylerin medeni durumlarının finansal yatırım yapma kararlarında belirleyici bir unsur olmadığını ortaya koymaktadır.

Finans konusunda eğitim alma veya kurs katılımı değişkeninin finansal yatırım yapma üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülmüştür (B = -0,461, p = 0,008). Bu sonuç, finansal eğitim

almayan bireylerin finansal yatırım yapma olasılıklarının, eğitim alan bireylere göre daha yüksek olduğuna işaret etmektedir ( $\text{Exp}(B) = 0,631$ ).

Ayrıca, gelirlerinin belirli bir kısmını tasarruf için ayırma durumu da finansal yatırım yapma kararını istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde etkilemektedir ( $B = -4,459$ ,  $p = 0,010$ ). Bu bulgu, tasarruf yapmayan bireylerin finansal yatırım yapma olasılıklarının tasarruf yapan bireylere kıyasla daha yüksek olduğuna işaret etmektedir ( $\text{Exp}(B) = 0,012$ ).

Elde edilen bulgular, bireylerin finansal yatırım kararlarında cinsiyet, finansal eğitim alma ve tasarruf yapma durumlarının belirleyici faktörler olduğunu ortaya koyarken, medeni durumun bu karar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığını göstermektedir.